

eller føie tænke, at, som sagt, noget af Thingene skulde ville have det saaledes, og jeg vil føie til, at efter min fulde Overbeviisning — og det skal ikke med Sandhed kunne modsiges — er der end ikke et eneste kirkeligt Parti her i Landet, som vil en saadan Tilstand. Jeg veed vel, at der kan være enkelte Personer, som kunne vusste det, men jeg spørger da: Er det alvorlig Tale, er det fornuftigt at bringe frem ligeoverfor, hvad der skal udgaae gennem begge Rigsdagens Afdelinger og vinde Ministeriets og Kongens Sanction, at der er nogle Enkelte, som kunne tænke sig, at der bør tilveiebringes noget Saadant, som Nogle ville antage for Galstab og Andre maaskee ville antage for at være Idealet? Dersom dette er Tilfældet, saa spørger jeg: Hvad sidde vi saa egentlig her for? Jeg spørger: Hvilken Reform have vi overhovedet gennemført nu i de 20 Aar, vi her have levet et constitutionelt Liv, uden at der har været Nogle, som vilde have drevet det saa vidt — i den Tro vel, at det var noget overmaade Skjont — at de Fleste i alt Fald vilde sige, at det var Galstab, at den overveiende Majoritet i alt Fald vilde sige, at det var en Extravagance, som man aldrig vilde gaae ind paa? Dersom vi ved enhver Reform, som der er Spørgsmaal om, skulde lade os standse af, at der er nogle Medlemmer eller overhovedet Nogle, som ville have den drevet til den yderste Yderlighed, er det min bestemte Mening, at saa kunne vi aldrig gennemføre nogen Reform ad Lovgivningens Vej.

Men naar Lidenstaben saaledes har sat sig i Bevægelse med Hensyn til dette lille ustyldige Lovforslag, som jeg nu har omtalt, og bragt disse aldeles utrolige Overdrivelser frem med Hensyn til samme, saa er det ganske naturligt, at den ogsaa har kastet sig over den anden Side og den anden Deel af, hvad der var fremkommet fra Kirkeministerens Side, nemlig selve Kirkecommissionsen. Der kan disputeres om, hvilke Udtryk der kunne anses for de meest heldige og de meest betegnende med Hensyn til en saadan Commission, og den Virksomhed, hvortil den bliver kaldet, og det kan naturligviis være ønskeligt i denne Henseende at træffe det Rette og give selvstændig klare Bestemmelser; men

derom er der dog i Virkeligheden ikke Skygge af Tvivl, at der kun er Tale om, at en vis større eller mindre Samling af mere eller mindre heldigt valgte Mænd komme til at udtale sig om de mange forskjellige vigtige Spørgsmaal, der for Dieblirket, om jeg saa maa sige, staae paa Dagsordenen i kirkelig Retning, og komme til at afgive deres Betænkning i saa Henseende til Kirkeministeren, og at det da er hans Sag at benytte dem saameget og saavidt han finder det rigtigt, men at Intetformhelst kan komme ud af dette, førend det er blevet indklædt Skikkelse af ham, enten i Form af Lovforslag eller, forsaavidt han maatte have Competence dertil, i Form af administrative Bestemmelser, og at det saaledes først vil blive her, paa disse Steder, at det vil kunne faae sin endelige Afgjørelse. Hvad har man ikke villet faae ud af denne Commission? Have vi ikke seet den omtale paa en saadan Maade, som om vi — jeg siger vi, og jeg mener da Alle, der have seet, hvad der er kommet frem, Nogle maaskee med Haab, skjøndt jeg antager, at deres Tal vel har været lidet, Andre ganske vist med stor Frygt, omendskjøndt jeg troer, at denne Frygt er ubegrundet — have vi ikke seet denne Commission omtalt, som om vi vilde, at den skulde paa en eiendommelig Maade forvandles til en særegen permanent Magt eller Overmyndighed i Staten, en Magt, som skulde være istand til at standse og lamme den hele Lovgivningsvirksomhed paa dette Omraade og tildeels endog saa den kirkelige Bestyrelse? Og alt dette i Kraft af en Berettigelse, som paa en høist gaadefulds eller mystisk Maade skulde have fundet sin Plads i vort constitutionelle Statsliv, naaget der i Grundloven ikke findes det mindste Ord derom eller den mindste Hentydning dertil.

Det er altsaa ganske vist, at det ikke mangler paa Overdrivelser i de forskjellige Retninger, Overdrivelset, som paa eengang ere Afspødninger af den lidenstabelige Opfattelse og nyt Stof til en ny lidenstabelig Agitation. Det er netop dette, som efter min Mening gjør den hele nuværende Tilstand i denne Henseende meget uhyggelig, og jeg har for mit Vedkommende den Overbeviisning, at dersom man lader dette Forhold blot saaledes staae